

от природните стихии град, суша, огън.

Късно през есента обредите са предпазващи и продуциращи - за осигуряване на реколтата през предстоящия сезон.

24.XII. БЪДНИ ВЕЧЕР

Бъдни вечер е един от най-богатите в обредно отношение зимни празници, свързан с дома, семейството и стопанството. Обредността изобилства с гадания и предсказания с отгонващи и предпазващи магически действия, чрез които се цели осигуряване на бъдещо благополучие.

Бъднивечерната трапеза е постна. На нея задължително присъства кръгъл обреден хляб - боговица, чиято пластика се съотнася със символите на плодородието.

Особено важна роля в празничната обредност играе бъднивечерният огън и бъдникът. Обредните действия, свързани с него, целят осигуряване на изобилие. По горенето му се гадае за плодовитостта на добитъка. Пази се да не угасне цяла нощ и се счита, че ако угасне, няма да има плодородие.

Коледуването започва след полунощ и в него участвуват само момци, на които предстои женитба. Те са облечени в празнични облекла с венци от сушени сливи и пуканки. Движат се на куди /чети/ и пеят величальни песни на стопаните за здраве, щастие и берекет. Важно е значението на благословията, изречена от водача, държейки високо подарения кравай. Вярва се, че посещението на коледарите във всеки дом носи добро.

Чрез коледуването момъкът става равноправен член на социалния колектив и може да участвува в любовно-брачни отношения.

25.XII. КОЛЕДА

На този ден свършват Коледните пости и на трапезата задължително има свинско месо.

От този ден започват Мръсните дни, свързани с много забрани и демонологични вярвания. Най-характерни са обредно-магическите забрани с продуцираща насоченост. Това е нечисто време, през което не се правят сватби и годежи.

Тогава се осъществява и продажбата на коледните краваи.

1.1. НОВА ГОДИНА, ВАСИЛЪВДЕН, СУРВАКИ

Срещу празника /втората кадена вечер/ се кади специална обредна трапеза, подобна на тази от Бъдни вечер, но сега има сварена свинска глава, баница с късмети и пара, боговица, плодове, ошаф,